

Bet. o. lovf. vedr. handel med Den Sydafrikanske Republik

kan stoppes, medmindre landet fastholdes i et økonomisk føregreb.

Det er bestemt ikke Danmarks opgave at bestemme, hvad forhandlingerne mellem det hvide styre og oppositionen skal resultere i. Det er en grov tilsidesættelse af den almindelige forhandlingsret at ville diktere et andet lands indre anliggender.

Fremskridtspartiet håber, at de resterende sanktioner meget snart kan ophæves. Med den seneste udvikling i de tidligere kommunistiske Øststater bør vi også acceptere den sydafrikanske udvikling frem mod et frit samfund uden anden indblanding end positiv opmuntring og råd og vejledning, når Danmark bliver spurgt.

Det stærkt statsstyrede samfund i Sydafrika har fremtiden foran sig med mulighed for et samfund med fri markedsøkonomi, demokrati, respekt for menneskerettighederne og stor fremgang såvel økonomisk som menneskeligt.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkeparti, Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Mindretallet kan ikke stemme for det stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Det Radikale Venstres medlem af udvalget) kan hverken stemme for eller imod lovforslaget og det stillede ændringsforslag.

Mindretallet har såvel under lovforslagets 1. behandling som under udvalgsarbejdet opfordret regeringen til at sandsynliggøre, at der var behov for en generel adgang til at dispensere fra lov om forbud mod handel med Den Sydafrikanske Republik. Som det fremgår af svaret på spørgsmål 5, har regeringen imidlertid ikke kendskab til, at andre virksomheder end firmaet Skamol A/S har et akut behov for dispensation. Der er således ikke noget behov for den generelle dispensationsadgang, som regeringens lovforslag åbner for. Dertil kommer, at udenrigsministeren meget klart har givet udtryk for, at han ønsker at bruge lovforslaget i sine bestræbelser på omgående at fjerne de resterende sanktioner mod Sydafrika. Således

hedder det i svaret på spørgsmål 7: »Det, der nu er på den politiske dagsorden, er ophævelse af sanktionerne i deres helhed«.

Mindretallet ønsker ikke at bidrage til regeringens underminering af sanktionslovgivningen mod Sydafrika og ville derfor stemme imod lovforslaget, dersom det skulle komme til afstemning ved 3. behandling i sin nuværende form.

Samtidig har mindretallet imidlertid stor forståelse for de problemer, som Skamol A/S står over for. Virksomheden er fuldstændig afhængig af at kunne importere råstoffet vermiculit fra Sydafrika og har af samme grund tidligere fået dispensation fra importforbudet. En nærliggende løsning på virksomhedens problem vil være en særlig dispensationsadgang for det pågældende råstof, således som det foreslås af Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti. Fra regeringens side har man imidlertid skarpt afvist en sådan fremgangsmåde med henvisning til, at lovgivning om »en enkelt virksomheds retsforhold bør så vidt muligt undgås«, og at der ville være tale om en *lex Skamol*.

Mindretallet finder regeringens argumentation uholdbar, når den selv samtidig foreslår en dispensationsadgang, som alene er begrundet med behovet hos én virksomhed, nemlig Skamol A/S. Men generelt deler mindretallet den holdning, at lovgivning om enkeltpersoner eller -virksomheder kun bør forekomme i særlige tilfælde og efter nøje overvejelse. På den baggrund har mindretallet arbejdet for at samle et bredt flertal, som i fællesskab kunne stemme for det stillede ændringsforslag og derigennem kunne fjerne de betænkeligheder af principiel karakter, som måtte findes.

Beklageligvis har det vist sig umuligt at samle et sådant flertal, idet specielt regeringspartierne har afvist overhovedet at drøfte muligheden. Mindretallet ønsker imidlertid ikke at forhindre andre i at løse de problemer, som Skamol A/S står over for, og vil derfor undlade at stemme, når ændringsforslaget kommer til afstemning. I konsekvens heraf vil mindretallet også undlade at stemme til lovforslaget ved 3.